

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP	
Arkivkode: 366.0	
Dato: 29/1-09	
Saksnr: 200804147/147	

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

Vår saksbehandler:
Marianne Linnestad

Vår dato:
15.01.2009

Vår ref: (bes oppgitt ved svar)

2008/01151-2
a.008

Deres dato:
03.10.2008

Deres ref:
200804147-

Høring - forslag om lovfesting av krisesentertilbudet

Vi viser til høringsbrev angående forslag om lovfesting av krisesentertilbudet av 30. oktober i fjor.

Ved lovforslaget § 11 er det foreslått at Kongen kan gi forskrifter om lovens anvendelse på Svalbard. Sysselmannen ser ingen prinsipielle grunner til at et krisesentertilbud ikke skal lovfestes også på Svalbard. Den politiske målsettingen om å opprettholde Longyearbyen som et familiesamfunn taler tvert i mot for dette.

I tråd med at det nå vurderes mest mulig lik beskatning av alle på Svalbard, er det naturlig at det offentlige tjenestetilbudet gjøres tilgjengelig for alle på øygruppa. Dette innebærer i så fall at det må vurderes hvordan et krisesentertilbud skal gjøres tilgjengelig for den russiske bosetningen i Barentsburg og hvem som skal stå ansvarlig for tilbudet. Tilsvarende vil gjelde for bosetningen i Ny-Ålesund selv om behovet der antakelig vil være atskillig mindre fordi samfunnet er lite og ikke tilrettelagt for familier.

Selv om befolkningen på Svalbard totalt sett er liten, for tiden ca. 2500, antar vi at behovet for et krisesentertilbud relativt sett ikke er noe mindre her på øygruppa enn på fastlandet. Behovet er imidlertid vanskelig å angi spesifikt, både kvantitativt og kvalitativt. Siden 2005 har politiet registrert rundt 25 familiesaker av typen der det kunne vært behov for et krisesentertilbud av en eller annen art. I løpet av de siste par årene har politiet videre vært involvert i seks tilfeller der det har vært behov for et midlertidig botilbud.

Per i dag finnes det ikke noe eget krisesenter på Svalbard, verken i form av telefonisk rådgivning, dagtilbud eller midlertidig botilbud. Personer i den aktuelle målgruppen kan kontakte politiet, kirken, eller Longyearbyen lokalstyre som administrerer barnevernet og familievernkontoret i Longyearbyen. Det er prinsipielt uheldig at det kun er disse offentlige institusjonene som kan kontaktes, da det kan avholde personer i målgruppen fra å søke hjelp der i frykt for at saken da blir rapportert til for eksempel barnevernet.

På grunn av flere særegne forhold på øygruppen, vil det være vanskelig å gjennomføre tilbudet fullt ut slik det er skissert i lovforslaget. En egen tilpasning til forholdene på Svalbard gjennom forskrift er derfor hensiktsmessig.

Ved valg av hvilket tilbud man skal ha til målgruppen for lovforslaget og hvordan dette skal organiseres, bør det tas hensyn til at avstandene er store og med begrenset mulighet til å flytte seg mellom bosetningene. Det bør også tas hensyn til at befolkningen på Svalbard består av over 30 forskjellige nasjonaliteter og at det i mange tilfeller vil være behov for tolk. Vi ser det også som viktig at det ved valg av løsninger bør ses hen til at samfunnene er små og gjennomsiktede, og at målgruppen i størst mulig grad skal være sikret anonymitet når hjelpetilbudet oppsøkes.

Når det gjelder Longyearbyen, har vi ingen innvendinger mot at det er Longyearbyen lokalstyre som har ansvaret for tilbudet i Longyearbyen planområde. Dette er en naturlig parallell til fastlandsordningen. For de øvrige bosetningene som ikke har selvstyre, må det utarbeides egnede og praktiske løsninger for hvem som skal ha ansvaret.

Basert på det antatte behovet for telefonisk rådgivning på Svalbard, antar vi at en heldøgns rådgivningstelefon som er bemannet med kvalifisert personell på Svalbard, vil bli uforholdsmessig ressurskrevende. Vi noterer oss imidlertid at lovforslaget forutsetter interkommunalt samarbeid på noen områder for gjennomføring av de foreslåtte tjenestene. Ved et samarbeid med fastlandet, for eksempel Tromsø kommune, bør det derfor kunne legges til rette for et heldøgns telefontilbud også på Svalbard.

I høringen er det foreslått et dagtilbud der målgruppen kan få støtte og veiledning uten henvisning. Av hensyn til de begrensede kommunikasjonsmulighetene på Svalbard, burde et slikt tilbud eventuelt finnes i hver enkelt bosetning. På grunn av størrelsen på bosetningene, vil imidlertid et slikt tilbud legge beslag på uforholdsmessig store ressurser. Dette er et tilbud vi dessuten vanskelig kan se gjennomført med et samarbeid med en fastlandskommune.

Sysselmannen er positiv til at det etableres et midlertidig botilbud for personer i målgruppen for lovforslaget som trenger det. Det vil trolig være for kostnadskrevende å ha en leilighet i beredskap alene for slike tilfeller, men det kan tenkes en ordning der den ansvarlige for krisesentertilbudet inngår avtale om leie av bolig ved behov og på døgnbasis. Det bør imidlertid vurderes om det bør settes en grense for hvor lenge et slikt midlertidig botilbud skal kunne benyttes. Dette for å få en naturlig sammenheng med at det sosiale tjenestetilbudet ellers på Svalbard bare i begrenset grad er utbygget. Vi viser også til de forutsetninger som ligger til grunn for forskrift om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard om at personer på Svalbard må ha tilstrekkelige midler til å oppholde seg på øygruppa (herunder bopel). Et kortere midlertidig botilbud på Svalbard kan imidlertid tenkes forlenget ved et senter på fastlandet etter nærmere avtale.

Lovforslaget fastsetter videre at personer som benytter seg av krisesentertilbudet vil ha krav på kvalifisert tolk når situasjonen tilsier det. Selv om befolkningen på Svalbard er liten (for tiden rundt 2500 personer), består den av mennesker fra over 30 nasjoner. Mange av disse forstår norsk godt, men det er også store grupper som vil ha behov for tolk. Dette gjelder for eksempel befolkningsgruppene som snakker russisk, thai og spansk. Kvalifiserte tolker innen disse språkene vil ikke, eller i bare svært begrenset grad, være tilgjengelig på Svalbard. Tolking over telefon vil

være et alternativ, men vil kunne by på problemer om natten. Det kan også stilles spørsmål ved hvor velegnet telefontolking vil være i mange av de tilfellene der det er nødvendig å motta et krisetilbud.

Dette er kun ment som et midlertidig innspill til vurderinger som bør gjøres i forbindelse med en egen forskrift for Svalbard, og vi er tilgjengelige for diskusjon om de mer konkrete løsningene på hvilket krisesentertilbud befolkningen på Svalbard skal få og hvem som skal være ansvarlige for å yte det.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lars Fause', with a horizontal line above it.

Lars Fause
Assisterende sysselmann

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Linnestad', written in a cursive style.

Marianne Linnestad
Juridisk rådgiver

Kopi: Justisdepartementet, polaravdelingen